

СТАНОВИЩЕ
От проф. Павел Милков

Във връзка с провеждането на конкурс за заемане на академичната длъжност „професор” по 8.4. Театрално и филмово изкуство /Кинознание, киноизкуство и телевизия (Филмово и телевизионно операторство), обявен в ДВ бр.56/24.07.2015 г., с кандидат доц. д-р Цветан Недков.

Доц д-р Цветан Недков кандидатства на основание чл. 60 и при изпълнение изискванията на чл. 62 /в съответствие с Правилника за прилагане на закона за развитие академичния състав в Република България прилаган в ЮЗУ „Неофит Рилски“ и представя творчески и научни работи свързани със разделите упоменати в правилника.

За процедурата по своята хабилитация за професор доц. д-р Недков представя монографичния труд **„ГЕНЕЗИС НА ОБЕМНИЯ ВИЗУАЛЕН ОБРАЗ“**, който е основното му научно изследване и художествено-творческа работа във филмите – игралния многосериен телевизионен филм „Границата” и документалните филми „Дългият път към дома”, „Цветовете на гласа” и „ОркестърСофия”.

Познавам Цветан Недков от времето когато беше студент в НАТФИЗ „Кр.Сарафов” в класа по Филмово и телевизионно операторство на проф. Борислав Пунчев. В този курс се отличаваха двама студента, като единият беше Недков. По-късно двамата станаха едни от най-добрите телевизионни оператори в България. Аз следя предаванията, които Недков прави като отговорен оператор в БНТ – История.бг и Вяра и общество. Те се отличават с много добра работа на оператора по построяването на телевизионното осветление както в портрета, така и на втория план.

Доц. Д-р Цветан Недков има богат опит и като преподавател в ЮЗУ и НАТФИЗ. Аз ще разгледам и оценя представените от него материали за

хабилитация му.

Монографичният труд на доц. д-р Цветан Недков **„ГЕНЕЗИС НА ОБЕМНИЯ ВИЗУАЛЕН ОБРАЗ“** е посветен на взаимовръзката между психофизиологията на зрението и психологията на възприятието в паралел с параметрите на снимачната техника и създаването на изображение, един особено важен момент в работата на филмовия и телевизионен оператор тъй като работейки над изображението операторът винаги го обвързва с тези фактори.

Липсата досега на подобна интегрирана практика и теория в областта на природните и технологичните науки се усещаше остро на фона на развитието на технологиите и променените изисквания на зрителите. Трудът е базиран върху изследвания на водещи световни психолози и неврофизиолози, които са формулирали еволюционния и психофизичния постамент на тази научна теория. Техните трудове са използвани като основа за извеждане на тезата, че репродукцията на реалността в човешкия мозък може да бъде манипулирана с помощта на снимачната техника и художествените изразителни средства, като по този начин се пресъздава една илюзорна субективна реалност. Съзнанието, което е обект на изследване на психолозите, е това, върху което въздействат визуалните изкуства. За изясняване на идентичността на структурите на зрителната система и снимачната техника са използвани и трудове по анатомия и невробиология.

Основната теза на доц. Недков е обоснована върху факта, че мозъкът е основната регистрираща „машина“, в която образите се репродуцират така, че да пресъздадат реалността. Откриването на зависимост между човешките възприятия и обективната репродукция от снимачната техника и изследването на нейните корени са в основата на изключително интересната теза в монографията на доц. Недков.

Монографията разглежда такива въпроси като природата на възприятието и усещането, основни понятия в неврофизиологията, психофизика и зрение, сновните зрителни функции и явления, цветното зрение, визуалния модел и възприятието на формите, висшите процеси в организацията на възприятието, повторемостта и възприятието на движението. На базата на тези разглеждани проблеми е изградено и съдържанието на труда.

Особен интерес представлява девета глава озаглавена: Възприятие на пространството: монокулярно и бинокулярно зрение. Тази глава е особено важна в контекста на психологично физиологичните особености на зрението и мозъка на човека във възприемането на такива специфични съвременни образни визуални форми като 3D филма и стерео прожекцията при IMAX, които в някои случаи предизвикват в зрители физиологични смущения.

Творецът, който вече е все по-освободен в художествените си идеи поради новите възможности на техниката, вече претворява реалността над границите на обичайното възприятие.

Сериозен принос на монографията на доц. Недков е нейната базисност – той започва от вече постулативните познания за строежа на окото и мозъка, за да стигне до ново разбиране за техните функции и успява да обвърже еволюционното им развитие с технологичното развитие на човечеството.

Именно от тази гледна точка трудът е важен за всички визуални и екранни изкуства, той разглежда в детайли азбуката на визуалния език, закодиран в съзнанието и рецептивността.

Монографията поставя началото на ново направление в изследванията на екранната пластика, което е новост в научното изследване на изображението.

От представените филми на мен лично като операторска работа ми допадат игралния „На границата” и документалния „Дългият път към дома”. В тези два филма сякаш най-пълно се изявява операторския талант на доц. д-р

Цветан Недков. Умишлено не разглеждам филма „Цветовете на гласа”, защото в него имам повече претенции към работата му, особено що се касае изобразяването на цвета.

В телевизионния филм „На границата” доц. Недков създава впечатляващи актьорски образи на Валентин Ганев и Николай Урумов, като работи върху портретната характеристика на героите със специфична изразителна светлинна схема. Запомняща се във филма е атмосферата на епохата която създават авторите, с решаващото участие на Недков и с изразителността на камерата и светлината. Във филма се забелязват добре осветените интериорни сцени, създадената вярна атмосфера на военния бит, прекрасните морски пейзажи и добре пресъздадения живот на заставата като избор на натурно естествено осветление, всичко това през умението на доц.

д-р Цветан Недков.

В документалния филм „Дългият път към дома” се вижда неговото чувство към документалния портрет – портретите на децата, на адвокатката и лично на главния герой Илия. Умело създадения контраст в циганския квартал подсилва състоянието на героя, а дългото документално наблюдение върху портрета на героя подсилва неговото емоционално състояние.

На основание представените трудове от доц. д-р Цветан Недков и моята висока оценка за тяхното качество и научна стойност, предлагам на уважаваното от мен научно жури към ЮЗУ „Неофит Рилски” да ги оцени по достоинство и се произнесе положително за заемане на академичната длъжност ПРОФЕСОР по 8.4 Театрално и филмово изкуство /Кинознание, киноизкуство и телевизия (филмово и телевизионно операторство)/.

Аз гласувам «ЗА».

10.11.2015 г.

проф.Павел Милков